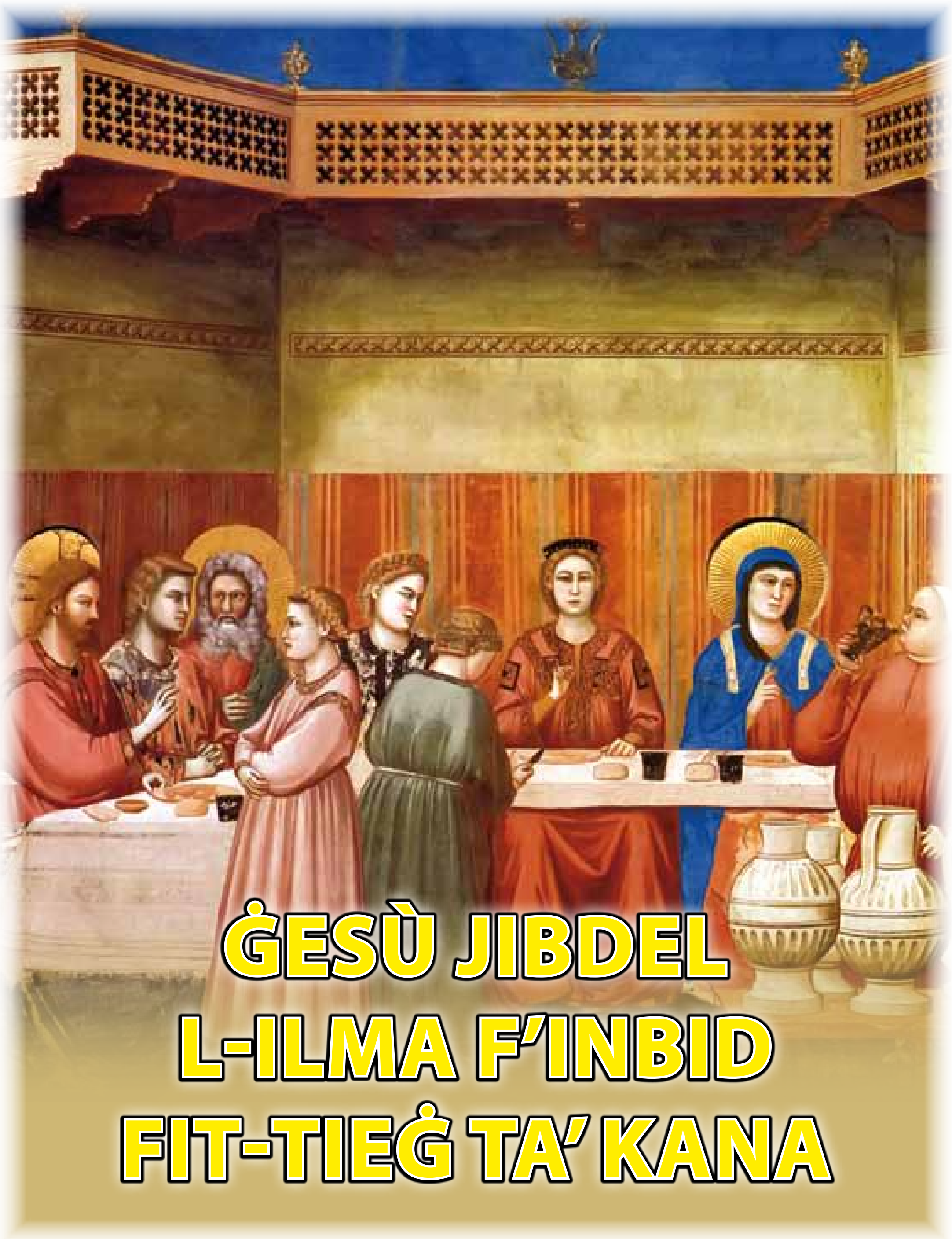

ĠESÙ JIBDEL L-ILMA F'INBID FIT-TIEĠ TA' KANA

Fr Charles Buttigieg

"Dan li għamel Ġesù f'Kana tal-Galilija kien l-ewwel wieħed fost is-sinjali tiegħu. Bih wera l-glorja tiegħu u d-dixxipli tiegħu emmnu fih."

(Ġw 2:11)

L-episodju tat-tieġ ta' Kana nsibuh irrakkontat biss fl-evanġelju ta' San Ġwann (2:1-12), fejn l-evanġelista jitkellem minn l-ewwel sinjal li għamel Ġesù.

Il-Post

Ir-raħal ta' Kana fil-Galilija li nsibu fil-Bibbja, huwa aktarx dak li llum huwa magħruf bħala 'Kefr Kenna', raħal tassew sabiħ li jżuruh diversi pellegrini u li jinsab madwar sitt kilometri 'il bogħod minn Nazaret fejn kien jgħix Ġesù mal-familja tiegħu. Aktarx ukoll li r-rabta ta' Ġesù ma' dan ir-raħal tkompliet tikber meta proprju Natanjel wieħed mill-appostli, kif isejjaħlu San Ġwann (ara 1:45-49 jew Bartilmew kif insibu f'Mt 10:3), kien minn dan ir-raħal. Żgur li n-nies ta' Kana kienu jħobbuh lil Ġesù għax stiednu lilu u lill-Madonna ukoll għal dan it-tieġ.

Il-Jum

San Ġwann fl-oriġinal Grieg tiegħu jikteb li din il-festa saret 'fit-tielet jum'. It-'tielet jum' li jħabbar il-jum tal-qawmien tal-Mulej, il-jum li ġab is-salvazzjoni tal-bnedmin. Aktarx ukoll li 'dan it-tielet jum' fil-lingwaġġ semitiku jista' jirriferi ukoll għall-ġurnata tat-Tlieta, (anke fil-Malti għat-tielet jum tal-ġimgħa ngħidu: 'It-Tlieta'). Dan żgur ikompli jsaħħaħ ruħu meta niftakru li l-preparazzjonijiet għat-tieġ, fejn il-festi kienu jdumu jiem sħaħ, kienu jibdew il-Ħadd dritt wara il-jum qaddis u tal-mistrieħ tas-Sibt, fejn minbarra l-preparazzjoni tal-ikel, kienet tiġi vverifikata l-lista finali tal-mistednin qabel it-tieġ għall-aħħar konferma tagħhom. It-Tnejn kienu jkomplu l-aħħar preparazzjonijiet u t-Tlieta l-jum tat-tieġ. Kitbiet Ġudajċi bħal 'Ketubot' jurina biċ-ċar li t-tieġ tal-verġni kellu jiġi ċċelebrat fit-tielet jum.

L-Għerusija

L-għerusija (bl-Ebrajk: *qiddushin* jew *'erusin*, bħal 'għerusija' fil-Malti) kienet torbot lill-għarrajjes daqs ir-rabta taż-żwieġ. L-għerusija kienet biex ngħidu hekk, il-kuntratt bil-kitba taż-żwieġ bejn il-ġenituri għal uliedhom u għalhekk l-għarusa kienet tkun diġà meqjusa bħala l-mara tal-għarus. Iż-żwieġ proprju (bl-ebrajk: *nissu'in*) bħala ċerimonja festiva u solenni, kienu jiċċelebrawh madwar sena wara, meta l-għarus kien iħejji l-post, id-dar, fejn seta' joqgħod hu u martu. Ġeneralment l-għarusa kien ikollha bejn 13 u 15-il sena u l-għarus bejn 18 u 25 sena. Din kienet biex ngħidu hekk l-ikbar festa fil-ħajja ta' kull individwu Lhudi, il-festa ta' meta żżewġu. Infatti l-anġlu Gabrijel deher lill-Madonna sabiex iħabbrilha li kellha ssir Omm Alla, meta Marija kienet għarusa diġà lil San Ġużepp u għalhekk meqjusa diġà bħala l-mara tiegħu (ara Lq 1:26-38).

It-Tieġ

Meta kien jasal il-jum iffissat għat-tieġ, l-għarus liebes l-ilbies sabiħ tat-tieġ u bil-kuruna fuq rasu kien joħroġ u akkumpanjat

minn ħbiebu kien imur fid-dar fejn kienet toqgħod l-għarusa tiegħu, jiġifieri għand il-ġenituri tagħha biex jeħodha lura miegħu b'mod solenni lejn id-dar ġdida li huwa ħejja. L-għarusa kien ikollha ilbies tassew sabiħ, u mżejna b'ħafna ġojjelli u b'kuruna fuq rasha ukoll. Lejn id-dar tagħhom il-miżżewġin kienu jimxu taħt il-baldakkin, bħala simbolu tal-barka ta' Alla fuqhom, għaliex permezz ta' din ir-rabta huma kienu jitbierku tassew. Il-korteo tal-miżżewġin kien ikun akkompanjat b'atmosfera festiva, ta' kant u ta' ferħ. Il-festa kienet issir fejn kien se joqgħod l-għarus u kienet iddum diversi jiem.

Element qawwi fil-festa kien l-inbid, simbolu ta' ferħ u ta' festa, l-inbid: "li jferraħ qalb il-bniedem" (ara Salm 104:5). Fil-kultura Biblika ma tistax timmaġina festa mingħajr inbid. L-inbid hu assoċjat ukoll mat-tiġdid tal-patt ta' Alla mal-poplu tiegħu kif naraw f'Amos 9:13-14; Ħos 2:24; Ġoel 4:18 u Ġer 31:5. Dan is-simboliżmu tal-inbid insibuh ukoll fil-profeta Isaija 54:4-8 u 62:4-5, fis-simboliżmu tat-tieġ messjaniku. L-inbid għat-tieġ kien ikun wieħed speċjali, kien magħruf infatti bħala 'l-inbid tat-tieġ' u kien ikun maħżun għal din l-okkażjoni speċjali, minn ħafna żmien qabel.

Il-ġarar tal-ħaġar li jissemmew fl-episodju kienu jintużaw għall-purifikazzjoni tal-Lhud qabel l-ikel, sabiex jaħslu idejhom. Waqt it-tieġ kien ikun hemm bżonn ta' ħafna ilma għaliex kien ikun hemm ħafna nies u għalhekk il-ġarar kienu kbar ħafna u kienu jesgħu madwar 120 litru jew madwar 25 gallun kull wieħed.

Il-Persunaġġi

Festa tat-tieġ tinvolvi ħafna nies, insibu l-protagonisti tal-festa li huma l-miżżewġin stess, il-familjari tagħhom, dawk li jorganizzaw il-festa u l-mistednin. Ma nafux l-ismijiet tal-koppja tat-tieġ. Xi uħud isostnu għalkemm

mhux ta' min joqgħod fuqhom li seta' kien it-tieġ ta' Natanjel l-appostlu.

Ġesù u Marija jaċċettaw din l-istedina tal-ħbieb tagħhom. Fil-kultura Biblika li ma taċċettax invit għal din it-tip ta' festa huwa insult kontra l-miżżewġin u wkoll, fil-każ tat-tieġ, kontra Alla ukoll għaliex huwa Alla li jgħaqqad lill-miżżewġin u jixħet il-barka tiegħu fuqhom, kif imfisser tajjeb bil-purċissjoni bil-baldakkin jindokra fuq il-miżżewġin. Din l-importanza tal-festa tat-tieġ narawha b'mod partikulari fil-vanġeli sinottiċi fejn naraw diversi drabi s-Saltna ta' Alla mxebbha ma' festa tat-tieġ.

Il-Madonna għandha rwol importanti f'dan l-episodju, infatti l-omm ta' Ġesù hi msemmija tliet darbiet hawnhekk. Hija l-Madonna li tinduna li naqas l-inbid tal-festa, l-inbid naqas għaliex forsi kien hemm ħafna nies jew saru xi kalkoli żbaljati bħalma dejjem jista' jiġri. Marija tintervjeni biex issalva l-unur tal-miżżewġin għaliex żgur kien se jkun ta' diżunur u mistħija kbira għalihom, il-fatt li jispiċċa l-inbid tat-tieġ. Ma' Ġesù żgur kien hemm l-ewwel grupp tal-appostli: Pietru, Andrija, Ġwanni, Ġakbu, Filippu u Natanjel.

L-organizzatur tal-festa tat-tieġ jissemma b'mod tajjeb fil-vers 8, u żgur li beda jinfixel xħin ra jonqos l-inbid. Kien hemm ukoll il-qaddejja, dawk li kellhom iservu u li kienu huma li mlew is-sitt ġarar bl-ilma minn xi bir fil-qrib.

L-Ewwel Sinjal li jħabbar l-Ikbar Sinjal

Ir-rwol tal-Madonna huwa wieħed ċentrali f'dan l-episodju għaliex tkun hi li tippreżentalna lil Kristu: "Agħmlu kull ma jgħidilkom hu" (Ġw 2:5). Permezz ta' dan is-sinjal kif isejjaħlu San Ġwann (fis-sinottiċi nsibu l-kelma 'miraklu'), Ġesù juri l-glorja li tilħaq il-qofol tagħha f'dik l-ikbar 'siegħa' tas-salib fejn ukoll jagħtina lil ommu bħala Ommna lkoll (ara Ġw 19:27). Marija hija dik l-Omm li tassew tinsab qrib Ġesù, li trid dejjem twassalna għal għandu.

Ġesù bħala mistieden f'dan it-tieġ ukoll jurina l-barka tiegħu fuq il-vokazzjoni taż-żwieġ u l-importanza tal-familja nisranija. Is-sitt ġarar li mtlew bl-ilma jfakkruna fis-sitt ijiem tal-ħolqien tad-dinja fejn Alla jistrieħ fis-seba' jum (in-numru perfett). Permezz ta' dan is-sinjal Ġesù irid jurina ħolqien ġdid, mhux iktar il-liġi mnaqqxa fuq il-ġebel imma dik miktuba fil-qalb ta' kull bniedem. Dan is-sinjal tal-ilma mibdul f'inbid iħabbar dak li jseħħ fl-Ewkaristija fejn il-ħobż u l-inbid jinbidlu fil-ġisem u d-demm ta' Kristu. Dan l-ewwel sinjal fit-'tielet jum' iħabbar fuq kollox l-ikbar sinjal, dak tal-qawmien mill-mewt ta' Sidna Ġesù Kristu fit-'tielet jum'.

Biblijografija

Barret, C.K., *The Gospel according to St. John*, London 1970.

Brown, R.E., *The Gospel according to John*, I, AB 29, New York 1966.

Buzzetti, C., *Il vangelo di Giovanni*, Roma 1984.

Cardellino, L., "Leggere Giovanni", in *Bibbia e Oriente* 38 (1996) 129-201.

Schneider, J., *Das Evangelium nach Johannes*, Berlin 1976.

Zanchettin, L. (ed.) *John. Meditations on the gospel according to St. John*, Bandra 2000.